

IJORCES

**INTERNATIONAL JOURNAL
OF CONFERENCE SERIES ON EDUCATION
AND SOCIAL SCIENCES.**

**PUBLISHER: ÇORUM: O CERINT -INTERNATIONAL
ORGANIZATION CENTER OF ACADEMIC RESEARCH**

IJORCES

**International journal of conference series on education
and social sciences. (Online)**

July 2024

Science Editor: **Cetin Avcı**
(*Kadir Has University*)

Copyright © 2024

By Çorum: Ocerint -International Organization Center of Academic Research

All rights reserved.

Available at ijorces.org

Published:

Çorum: Ocerint -International Organization Center of Academic Research

ISSN 2717-7076

Bursa

Bursa, Turkey

Editorial Board Members

Prof. **Hakan Mete Dogan**, Tokat Gaziosmanpasha University, Turkey

Prof. **Afsun Sujayev**, Institute of Additive Chemistry of the ANAS, Azerbaijan

Prof. **Nadir Mammadli**, Azerbaijan Architecture and Construction University, Azerbaijan

Prof. **Munevver Sokmen**, Konya Food and Agriculture University, Turkey

ELSEVIER

SSRN
Electronic Journals

Universal
Impact Factor

TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.

Sayfulloyeva Rayxona Alisher qizi
NavDPI Matematika-informatika ta'lim yo'nalishi talabasi
Ilmiy rahbar:Qo'ldoshev Lutfullo Sadullayevich
NavDPI Informatika kafedrasida katta o'qituvchisi.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning barcha sohalarga kirib kelishi so'zsiz ta'limning yangi sifatini talab qiladi [1]. Ta'kidlash joizki ijtimoiy sohada va ta'limda ham yuqori darajadagi o'zgarishlar kuzatilmoqda. Tabiiy resurslar va arzon ishchi kuchi muhim bo'lsa-da, ular ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning ikkinchi darajali omillariga aylanmoqda. Mavjud ta'lim tizimi tomonidan shakllanadigan asosiy bilim darajasi yetarli emasligi ko'zga tashlanmoqda. Muvaffaqiyatli texnologik inqilob har doim o'zi yaratgan muammolarni hal qilish vositalarini olib keladi va axborot (raqamli) inqilobi ham bundan mustasno emas.

Ta'limda raqamlashtirish hayot va mehnatga tayyorgarlik emas, balki umrbod ta'lim olish va shaxsiy rivojlanishdir. Ta'kidlash kerakki, global axborot tizimlari va sun'iy intellekt texnologiyalarining keng tarqalishi zarur o'zgarishlarni amalga oshirishga yordam bermoqda. Ushbu maqsadga yerishish bulutli hisoblash, yuqori tezlikdagi Internetning tarqalishi, aqlli raqamli vositalarni va virtual texnologiyalarni keng joriy etish bilan bog'liq holda ayniqsa muhimdir.

Raqamlashtirish davrida vakolatlarni shakllantirish va moslashish qobiliyatini rivojlantirishga ko'proq e'tibor berish kerak. O'qish uchun zarur bo'lgan mavzular sonini kamaytirish qolgan materialning rivojlanishini sezilarli darajada chuqurlashtirishga, kerakli qobiliyatlarni shakllantirishga maksimal e'tibor berishga imkon beradi. Natijada talabalar fan sohasining istalgan bo'limlarini (zarur hollarda) mustaqil o'zlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Olimlarning tadqiqotlari, jumladan, N.S. Kramarenko, A.Y. Kvashin, S.D. Karakozova, A.Y. Uvarova, O.B. Akimova resurslarning cheklanganligi va ta'lim xodimlarining raqamli savodxonligi yetarli yemasligi sababli raqamli transformatsiya ta'lim tashkilotlariga kech va notekis ta'sir ko'rsatishini hamda so'nggi o'n yilliklarda amalga oshirilgan ta'lim islohotlari juda qiyin bo'lganligini ko'rsatdi [1]. Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, o'quv jarayoni ishtirokchilari uchun raqamli texnologiyalarning mavjudligi o'quv ishlari samaradorligini oshirish uchun zarur, ammo yetarli bo'lmagan shartdir [2]. Raqamli texnologiyalardan foydalanish bulutli hisoblash, jamoat yuqori tezlikdagi Internetning tarqalishi, aqlli raqamli vositalarni keng joriy etish, sun'iy intellekt usullaridan foydalanish va virtual texnologiyalarni keng joriy etish bilan bog'liq.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning rivojlanishi rivojlangan mamlakatlarda standartlashtirilgan mahsulotlarni ommaviy ishlab chiqarishdan ommaviy ravishda mavjud bo'lgan individual mahsulotlarni moslashuvchan ishlab chiqarishga o'tishga olib keldi. Shu bilan birga, ta'lim sohasida o'quv jarayonini natijaga yo'naltirilgan va shaxsga yo'naltirilgan tashkil etishga o'tish bo'yicha ishlar boshlandi. Har bir talaba puxta ilmiy va gumanitar ta'lim oladi va zamonaviy kompetensiyalarni rivojlantiradi. Shu jihatdan ham raqamli texnologiyalarni ta'lim tizimida samarali qo'llash bo'yicha ishlarni jadallashtirish hamda bu bo'yicha izlanishlarni olib borish muhim ahamiyat kasb etadi.

Ta'limni muvaffaqiyatli axborotlashtirish bir vaqtning o'zida uchta asosiy shartni bajarishni talab qiladi:

- texnologik - raqamli texnologiyalarning mavjudligi, ishonchligi va ulardan foydalanish

qulayligi, shuningdek raqamli ta'lim muhitining texnologik infratuzilmasini yaxshi qo'llab-quvvatlash);

- tashkiliy-uslubiy - o'quv jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning aniq maqsadga muvofiqligi va tashkiliy shart-sharoitlarining mavjudligi, shuningdek raqamli ta'lim resurslari-raqamli manbalar, vositalar va xizmatlarning mavjudligi hamda sifati;

- inson resurslari - professor-o'qituvchilarning o'quv ishlarining yangi usullari va shakllaridan foydalangan holda raqamli ta'lim muhitida samarali ishlashga tayyorligi va qobiliyati, shuningdek bunday professor-o'qituvchilarni rahbariyat, ota-ona va atrofdagi jamoatchilik tomonidan qo'llab-quvvatlanishi.

Avvalo shuni ta'kidlash kerakki, raqamli texnologiyalardan foydalanish ta'lim natijalarini yaxshilashga yordam beradi, kompyuterlar, dasturiy ta'minot va raqamli ta'lim resurslariga ega bo'lish yetarli yemas.

Shunday qilib, raqamli texnologiyalardan foydalanish tez sur'atlarda kengayishiga va o'quv jarayonida ulardan faol foydalanishga qaramay, ular bilan to'yingan muhitda murakkab muammolarni muvaffaqiyatli hal qila oladiganlar soni o'qitilganlarning ozgina qismidir, ammo so'nggi yillarda ularning soni ko'paymoqda. Ta'lim tizimining ishini shunday o'zgartirish kerakki, ta'lim muassasalari bitiruvchilarining umumiy savodxonligi va nostandart vazifalarni hal qilish qobiliyati zamonaviy aqlli kompyuter tizimlaridan yuqori bo'lishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati.

1. Козлова Н. Ш. Цифровые технологии в образовании // Вестник Майкопского государственного технологического университета. 2019. Вып. 1/40. С. 83-90.

2. Козлов Р. С., Козлова Н. Ш. Российская система образования в период цифровой трансформации // Учитель создает нацию (А.-Х. А. Кадыров): Сборник материалов IV Международной научно-практической конференции. 2019. С. 344-348.